

Index Rerum,

(Liberè) dictio nec jure , nec ratione , nec æquitate aliqua regulatur , p. 380. n. 31
 (Liberè) dictio ubi est opposita , intelligitur sublata omnis contradictio , & impedimenta , ibidem num. 33
 Liberam facultatem providendi beneficium vacans ipso jure per adeptionem secundi cum per jus accipiat ordinarius , debet intelligi appellatione non obstante , ib. n. 34
 Sine contradictione actuum celebrat , qui potest facere liberè , ib. n. 35
 Liberum arbitrium ex quibus verbis , & clausulis datum judici intelligatur , pag. 459. numero 34. remissivè.
Limites.
 Limites territorii aggredi , & terminos jurisdictionis ampliari , idem est , p. 516. n. 60
Liquidatio.
 Liquidationis articulus vestitur natura executivi judicii , cui inducit , p. 221. n. 114
 Liquidatio sententiæ aut instrumenti guaranteeati exequitur suspensio illiquido , p. 222. n. 126
 Liquidatio sententiæ reddendæ rationis , non recipit appellationem suspensivam , p. 261. n. 43
 Liquidatio incidens in executionem est pars ipsius cujus substantiam & naturam non mutat , p. 514. num. 18
 Liquidatio in executionem incidens non inducit novum gravamen , sed continet declarationem interpretativam [cessante excessu ,] ib. n. 29
 Liquidationibus incidentibus in executorialium executione non appellatur , ibidem numero 30. remissivè.
 Liquidationis judicium habet se ut incidens ad sententiam , & ejus naturam assumit , ac pariter executioni mandatur , p. 609. n. 248
 Liquidatio pertinentiarum præcedente condemnatione universali , dicitur declaratio interpretativa non augens nec minuens condemnationem , p. 617. n. 11. 13. & 17
 Liquidatio quæ non mutat substantiam rei judicatæ , non inducit novum gravamen , pag. 617. numero 17
 Liquidatio tunc non mutat substantiam condemnationis , quando continet declarationem interpretativam , non augmentem nec minuentem , seu variantem substantiam ejus , p. 617. n. 18
 Liquidatione fructuum , damnorum , pertinentiarum , &c. virtute rei judicatæ , aut instrumenti guaranteeati appellationi non est deferendum , ibid. n. 28
 Liquidatione executoris vigore executorialium non admittatur appellatio , sed iterum executori causa remittitur ut illam peragat , p. 618. n. 29
 Liquidatio quæ sub generalitate verborum sententiæ nec virtualiter , nec visibiliter comprehenditur , rectè convenit definitioni excessus , & ideo à tali excessiva liquidatione licet appellare , ib. n. 32
 In Liquidatione excedet executor si ad illam faciendam non citet condemnatum , p. 620. n. 62
 Liquidationis in executione per quæ fiat probatio , & ea summarie non servato ordine judicii ordinarii , ubi nec requiritur libellus , nec litis contestatio , p. 621. n. 64
 Liquidationis probatio super pertinentiis , damnis , aut fructibus , &c. fit per interrogatorios advocati , ib. n. 65
 Ad Liquidationem faciendam super pertinentiis , &c. tam actorem quàm reum executor tenetur admittere , ib. n. 68
 Ad Liquidationes probandas executor tenetur terminum assignare de stylo Rotæ , intra quem si non

fiant , potest ad executionem procedere , ibid. num. 69
 Liquidatio in executione faciendâ est per antiqua acta & testes , ne detur periculum subordinationis , p. 625. 133
 Executori si sit commissâ Liquidatio sententiæ , cautus sit victor , ut in executoria inseri faciat dicta testium , qui melius circa valorem & affirmationem rerum , fructuum , aut damni deposuerint , ne subordinationi locus sit , ib. n. 134
Lis , Litigiosus.
 Lis quando efficiatur ex comparationibus per præsentatos coram ordinario , p. 278. n. 77
 Lis dicitur pendere per impetrationem rescripti vigore appellationis extrajudicialis , secuta ejus vigore citatione , p. 298
 Litigiosum non dicitur beneficium , nec lis super eo pendere , quando esset dumtaxat mota super possessione , tunc enim sola possessio litigiosa est , p. 405. n. 166
 Litigiosum non dicitur beneficium , quando super eo ut unito tantum lis vertitur , ib. n. 267
 Litigiosum non dicitur beneficium , quando agitur super privatione beneficii nisi agens de privatione sibi simul petat adjudicari , ib. n. 168
 Litigans si moriatur , nova citatio cum relatione status litis in successorem est necessaria , aliàs corrumpit judicium , p. 408. n. 209
 Lite mota inter Episcopum & patronum , vivente patrono , provisorius sub ordinario removeri potest , p. 428. n. 181
 Lite vertente inter Regem & alium patronum putativum existente in quasi possessione vincente Rege , præsentatus à putativo patrono amovendus est , & de ratione , ib. n. 282
 Lite pendente inter patronos electores aut collectores super possessione vincens declaratur verus possessor , & ideo ab adversario præsentatus seu electus erit indistinctè removendus , ib. n. 183
 Citandus est Episcopus aut patronus , & ab eisdem provisorius ad Litem super spolio , ib. n. 184
 Mota lite inter Episcopum & patronos interim dum lis terminatur , & Episcopus apponit œconomum , p. 442. n. 68
 Lis censetur derelicta per silentium decennii concurrente non bono jure negligentis , non in omnibus causis , sed in beneficiis tantum , & qua ratione , p. 505. n. 17
 Lis perit triennio jure civili , & tamen non jus exequendi , cum triginta annorum lapsum desideret , p. 505. n. 28
 Lite coepta per citationem aut executoris missionem , incepta præscriptio interruptitur , non tamen perpetuatur actio , quæ de novo initianda est , p. 507. n. 48
 Lite coepta per litis contestationem , non solum interruptitur præscriptio , sed perpetuatur actio in 40. annos , etiamsi decem tantum sufficiant ad actionis præscriptionem , ib. n. 49
 Litis contestatio ubi non requiritur , primus actus subsecutus habet vim litis contestationis , ib. numero 55
 Lis est initianda cum eo cui sententia non officit , pag. 506. n. 68
 Lis mota contra plures pro portione sententiæ lata contra unum non nocet aliis non nominatis qui intelliguntur omitti , p. 570. n. 52
 Lite mota contra emphyteutam de jure spectante juri domini , in illum laudatum & comparentem judicium transfertur , p. 578. n. 134
 Litigii vitium in beneficiis contrahitur , p. 582. num. 184

Liti-

& Verborum.

Litigiosa res non potest per alienationem mutare statum & ordinem judicii , nec potest litis cursus impediti , p. 580. n. 170
 Contra occupantem rem Lite pendente quando non possit fieri executio remissivè , p. 581. n. 171. & an conventus jure proprio possit rem alienare ex alio noviter acquisito putâ hereditatis , ib.
 Lite pendente inter creditorem & debitorem , si iste rem in solutum dederit alteri tertio creditori , sententia inter illos lata in hunc an possit exequi contra tertium creditorem pro avocanda re , pag. 581. n. 172
 Lis agitur cum legitimo contradicatore , si tractatur cum eo , qui primum locum obtinet defensionis à quo ceterorum jus derivatur secundario , p. 591. n. 311
 Litigii vitium omnes etiam Ecclesiasticos ligat , p. 659. n. 94
 Litigiosam rem alienatam lite pendente in clericum , potest iudex secularis ab illo avocare , & in eum sententiam latam exequi , p. 660. n. 110
 Lis non dicitur finita per rem judicaram , donec exequantur executoriales & possessio apprehendatur , p. 669. n. 50
Locatio.
 Locato fundo in biennio , & facto locatoris fuit conductor impeditus uti , contra quem sententia lata , an possit exequi ex affirmatione contra locatorem , p. 632. n. 56
 Locatio per Ecclesiam facta ultra novem annos , nec in tempore permissio sustinetur , p. 666. n. 203
Locus.
 Locus dicitur non tutus , quando quis citatur ad locum peste , vel aëris contagio corruptum , pag. 139. n. 23
Luctuosa.
 Luctuosam præscribens ratione jurisdictionis , sufficit , illam percipisse ab aliquibus vassallis , ut contra omnes intelligatur , p. 424. n. 120
Lusitania.
 In Lusitania non solum Regii auditores , sed quilibet Prætor Regiæ Coronæ in sua provincia cognoscit de violentia inter Ecclesiasticos de consuetudine , observaturque decisio textus in cap. petimus 11. q. 1. p. 108. n. 21

M

Majoratus.

Majoratus bona sunt præscriptibilia , pag. 426. n. 50
 Majoratus bona præscribuntur per tempus immemorabile , ib. n. 151. declarata ut infra , à n. 182
 Regnum caput est omnium Majoratum Hispaniæ , ib. n. 152
 Majoratus mortuo possessore tertius occupans bona nec habet possessionem civilem , nec naturalem , sed solum detentionem , ib. num. 154. adeo ut non possit præscribere , ib.
 Tertio occupanti bona Majoratus contra successorem non competit remedium possessorium , nec fructus lucratur , nec aliquem juris effectum habet , ibid. n. 155
 Majoratus bona non præscribuntur etiam per centum annos , ubi apparet evidenter de eorum principio , esse majoratus , p. 434. n. 283
Mandans , Mandatarius , Mandatum.
 Mandatum executorium virtute sententiæ , vel instrumenti guaranteeati , est sententia interlocutoria habens vim diffinitivæ , p. 151. num. 180. & 181. & an ab eo appellatur , remissivè.
 Mandans committi delictum in alio territorio , quo

districtu sit puniendus , p. 253. n. 57
 Mandatarius , & mandans delictum committi in diverso districtu , ubi non punitur effectus , ab utriusque districtus iudicibus possunt puniri , pag. 254. numero 64
 Mandata regia , vulgo (provisiones ordinariæ) dictæ , quibus utuntur suprema tribunalia non recipiunt supplicationem , quia partibus invitis expediunt , executione legis ita disponentis , p. 373. n. 34
 Mandati defectus probatur ex actorum inspectione & impedit executionem etiam trium conformium , p. 395. n. 29
 Mandati & legitimationis personarum defectus nullum reddit sententiam , p. 408. n. 212
 Mandatum factum à Prælo vel rectore Ecclesiæ in his , quæ spectant ad ipsam Ecclesiam , finitur morte Prælati , aut rectoris , etiam lite accepta in vita illorum , p. 301. n. 239
 Mandatum insertum de verbo ad verbum in sententia aliisve actibus judicialibus , fidem facit , sicut ipsum originale , p. 499. n. 59
 Mandatum insertum per relationem & enuntiationem Notarii non de verbo ad verbum , non probat , si negatur , ib. n. 60
 Etiam si Notarius attestetur , se vidisse , & legisse , ibid. n. 61
 Et etiam si dicat , ut constat ex instrumento per me fieri rogatum confecto , ib. n. 61
 Mandatum jurisdictionis & mandatum ad lites æquiparantur , & de uno ad aliud arguitur , pag. 519. n. 120
 Mandatum utrumque litis , & jurisdictionis est stricti juris , in quo non veniunt nisi expressa , p. 520. n. 121
 Mandatum quem non habere , seu potestatem judicandi , seu ordinem non fuisse servatum , & similia , probatur per actorum inspectionem , pag. 525. n. 175
 Pro Mandato non præsumitur , nisi quatenus ex ejus inspectione appareat , lib. n. 177
 Mandatum regulariter debet exhiberi , ib. n. 178
 Mandatum Papæ injustum potest executor non exequi sed rescribere , & secundum jussionem expectare , p. 545. n. 58
 Etiam si Mandatum continet excommunicationem , ib. n. 58
 Mandatum ex causa necessaria (prout est executio commissa) non expirat morte mandantis , p. 546. n. 70
 Mandatum quibus casibus non expiret morte mandantis re integra , ib. n. 71. remissivè.
 Mandatum ubi est certum & limitatum , quia probabiliter excedit executor , est nullum ab eo gestum , p. 599. n. 17
 Mandatum ut si limitatum ad incertum liquidandum propter probabilem dubitationem excessus liquidationis , tangit injustitiam non excessum , ut in exemplis , p. 599. n. 18
 Mandatum limitatum in incerto non causat excessum , sed gravamen , ut in exemplo apposito , pag. 617. n. 27
 Mandatum ad actum extrajudicalem extenditur ad iudicium occasione illius actus , pag. 623. numero 95
 Mandati forma diligenter attendenda est , pag. 646. num. 10
 Mandatum relaxatum partim ex causa falsa , partim ex vera , in totum est nullum , etiam pro summa debita ratione individuitatis , pag. 666. numero 197
 Mandatum relaxatum pro majori summa sustinetur etiam in excessu , si creditor eo tempore creditor , sit

Index Rerum,

æquali aut majori summa, quam sit excessus mandati, p. 670. n. 262
Manifestatio.
Manifestatio personæ occultatæ non datur in Regno Aragonum in causis spectantibus sancto officio, pag. 86
Manus Regia.
Manus Regia manus est Ecclesiæ, p. 113. n. 22.
Manutentio.
Utente jure universali ex privilegio datur Manutentio etiam in specie non possessa contra juris assistentiam habentem, & etiam si possidenti jus commune resistat, p. 425. n. 141
Manutentio denegatur quandiu apparet de titulo invalido, p. 425. n. 138
Maritus.
Maritus qui ut legitimus administrator potuit comparere, si ut procurator agit absque mandato, corruunt acta, nec sustinentur illa via qua potuit agere, p. 589. n. 270
Quod procedit etiam in conjuncta persona, ibidem, n. 271
Maritus potest pro uxore agere sine mandato, & cautione de rato in bonis paraphernalibus, in cæteris cum cautione, in dotalibus liberè, ibidem, num. 272
Maritus censetur habere mandatum ad administranda bona paraphernalia, ib. num. 273. & de alio simili casu, ib.
Martinus V.
Martinus V. declaravit, se non intelligere excommunicare clericos recurrentes ad Regem in casibus illi spectantibus tam de jure, quam de consuetudine immemoriali, p. 44. n. 290
Martini Bulla refertur ad litteram pro omnimoda satisfactione cognitionis per viam violentiæ, ibidem, num. 291
Materia.
Materia apposita sub aliquo rubro judicatur ejus esse naturæ, cujus est rubrum, p. 286. n. 150
Matrimonium.
Matrimonii quæstio si incidat, & remittat laicus judici Ecclesiastico, poterit hanc remissionem iterum revocare, p. 489. n. 47
Maximilianus.
Maximilianus ab Austria Archiepiscopus olim Compostellanus jam defunctus, voluit apud supremum Regis consilium *amboridario* alterare, & avellere à Senatu Regio Galleco, p. 28. n. 173
Medicus.
Medicus promittens curare infirmum, si curet, & illico reincidat ægrotus, non videtur curasse à primo morbo, secus si ex longo intervallo, p. 669. num. 239
Medium.
Medium participat à juribus extremorum, & probatis extremis medium probatum remanet, pag. 501. n. 94
Quod procedit, quando Medium habet conjunctionem cum extremis, ib. n. 95
Medium ejusdem præsumitur naturæ & conditionis, cujus sunt extrema, b. n. 96
Medium declaratur ex præcedentibus & subsequentibus, ib. n. 97
Melioramentum.
Melioramenta prius debet solvere executor, si de prius solvendis mentio fiat in sententia, quam attendere debet, p. 648. n. 55
Melioramenta si respiciant jus universale, puta hereditatem, ad quam restituendam quis est condemnatus, en una res pro alia retineatur, pag. 649. n. 67

Et quid hoc casu, quando Melioramenta de facili non possunt liquidari, an omnia bona sint relaxanda sub fidejussore, ib. n. 68
Melioramenta opponens si non liquidet intra terminam sibi assignatam, proceditur ad executionem, ne sit in ejus potestate illam retardare, ib. numero 70
Mendicantes.
Mendicantium mentio ubi fit, semper præmittitur Ordo Prædicatorum, qui inter mendicantes connumerantur, p. 241. n. 32
Merces.
A taxatione Mercedis non datur appellatio suspensiva, sicut nec à sententia alimenterum præstandorum, p. 348. n. 82
Qualitas divitiarum & paupertatis in causa mercedis quoad admittendam vel rejiciendam appellationem attendenda est, ib. n. 83
In famulorum salario, & Mercede operarii non attenditur qualitas divitiarum, aut paupertatis, sed indistinctè non admittitur appellatio, ib. n. 84
Pro Mercede conventus si opponat, petentem esse divitem, ac constet: cessabit privilegium appellationis, imò admittitur quoad utrumque effectum, ibid. num. 89
Michael Archangelus.
Michaëli Archangelo potestas concessa fuit in cælo propulsandi violentam superbiam Luciferi thronum Dei altissimi occupare cupientis, pagina 10. num. 41
Miles.
Capi potest Miles à judice ordinario ad effectum remittendi, p. 771. n. 14
Minor.
Minor viginti quinque annis pubes an pro debito possit capi, p. 175. n. 81. & 82
Missio.
Missio in possessionem utilis domini dumtaxat fit ob contumaciam emphyteutæ, p. 578. n. 38
Mixtura.
Mixturæ ratione appellatio multoties permittitur à tota sententia, p. 214. n. 27. & n. 28
Mixturæ ratione in causa possessoria in totum admittitur appellatio, p. 215. n. 43
Mixtura super possessorio & proprietate recipit in totum appellationem, p. 219. n. 88. & seqq.
Mixtura possessionis & proprietatis in sententia, sive proveniat ex natura possessorii, sive extrinsecus, quia permittitur agi de proprietate, appellationem permittit in totum, ib. n. 91
Mixtura possessorii & petitorii quatuor modis potest considerari, ib. n. 93
Mixtura ut admittat appellationem attenditur sententia dumtaxat, ib. n. 93
Mixtura quæ contingit in sententia, tripliciter consideratur, ib. n. 93
Mixtura possessorii & petitorii recipit appellationem, quia petitorium uti majus ad se trahit possessorium, p. 220. n. 105
Mixtura non operatur permissionem appellationis, quando petitorium incidenter tractatur in possessorio, ib. n. 107
Mixturæ ratio cessat, ubi nullitas accessorie continetur in sententia, p. 221. n. 111
Moderamen.
Moderamen inculpatæ turelæ tunc servatur, quoties id fit quo omisso vis tolli non potest, pag. 73. num. 286
Monachus.
Monachus pro debito civili capi non potest, p. 175. n. 72
Et quid quando ingressus sit religionem in fraudem credito-

& Verborum.

creditorum vel post ejus capturam, vel postquam jam petita sit in eum executio, pag. 175. numero 73. remissivè.
Monachi an possint cum cappa & Cruce processionaliter ingredi Parochiam, ad exportandum cadaver eligens apud ipsos sepulturam, pag. 243. numero 70
Monachi non habent territorium nisi intra ambitum sui monasterii, ib. n. 71
Monachi quando ad Vicariam perpetuam nominari possunt per Abbatem, cujus monasterio unita est Parochialis, p. 405. n. 158
Moneta.
Falsa Moneta crimine damnatus etiam convictus tantum vel confessus non auditur appellans, p. 465. numero 30
Monitio vel Monitorium.
Monitionem simplicem quilibet secularis judex facere potest clerico, ut de aliquo certioretur, ut constituat in mala fide, aut mora & ut certioratio illi præstet præjudicium, p. 63. n. 131
Monitio à citatione differt, quia illa nullam arguit superioritatem monentis, & sic à judice laico fieri potest clerico, ib. n. 132
Monitio seu requisitio unica vel trina diversis vicibus, aut trina uno contextu facta judici an sit necessaria, ut videatur justitiam denegare remissivè, p. 553. numero 139
A Monitoriis datis ubi danda non sint, appellatur licite, quia fit actus per quem futurum designatur gravamen, p. 194. n. 14
A Monitorialibus literis ad effectum revelationis denegatis licet appellare, p. 195. n. 29
Monitoriales literæ ad effectum revelationis quinque requirunt requisita, ut queant relaxari, ib. numero 30
Monitorialium literarum ad effectum revelationis materiam qui tractent, ib. n. 31
Monitorium de ordinibus suscipiendis est actus extrajudicialis, p. 309. n. 40
Monitio trina an unica sufficiat ut negligentia inferioris arguatur, p. 324. n. 30
Monitus intra quod tempus tenetur adimplere, p. 537. n. 47. remissivè.
Monitio semper requiritur, si sumus in facto negativo ut incurrat poena, p. 632. n. 50
Mora.
Ex Mora regulariter periculum oritur, pagina 100. numero 20
Periculum ubi fit in Mora, quando tollitur appellatio, p. 334. remissivè.
Moram aut dilationem ubi res non recipit, appellatio sublata intelligitur, p. 380. n. 37
Mors.
Morte omnia cessare debent, cum culpa sit extincta, p. 96. n. 43
Mori diutius quis præsumitur propter peccatum, p. 198. n. 73
Mori certius, quam nasci, ib. n. 74
Mors omni momento speranda est, ibidem, numero 75
Mortem sacra Scriptura vocat fulgur, ib. numero 76. & 77
Mulier.
Mulier pro debito merè civili non carceratur, p. 176. n. 83
Mulier capi non potest pro debito publico aut fiscali, ib. n. 84
Mulier succedens laico pro debito fiscali an capi possit, remissivè, ib. n. 85
Mulier ratione tutelæ incarcerari non potest, ibid. numero 86

Mulier pro debito descendente ex delicto capi potest, ib. num. 87
Mulier meretrix, & personaliter in judicio comparet, & pro debito carceratur, ib. n. 88. & quid in meretrice maritata, ib. n. 89
Mulier non cogitur personaliter in judicio comparere sed per Procuratorem, ib. n. 90
Et quid quando judicium absque illa exerceri non potest, ib. n. 91
Mulier pro ferendo testimonio in causa criminali personaliter comparere cogi potest, ib. n. 92
Mulier an cogi possit personaliter comparere pro absolutione, p. 201. n. 113
Mulier pro ferendo testimonio, vel alia causa non cogitur comparere personaliter, sed ad eam mittitur tabellio, vel alia persona, ib. n. 114. & 115
Mulier incidens in canonem, si quis suadente, non cogitur pro absolutione adire Romam, seu ordinarius absolvat, ib. n. 116
Mulier non cogitur absens ad locum judicii pro absolutione accedere, ib. n. 120
Mulieri est privilegium juris communis, ne cogatur personaliter comparere, sed per maritum, aut procuratorem audiri debet, ib. n. 121
Munus.
Munera, & malignantium persuasio executorem divertere, & declinare faciunt à tenore mandati, p. 516. n. 54
Plura ad id sacræ Scripturæ loca adducuntur in comprobationem, ib.
Mutatio. Vide Status.
Mutatione judicis eadem non diversa manet jurisdicção, eademmet causa, idemque judicium, & idem tribunal, p. 99. n. 56
Mutatione & ratione personarum, qualitatis, vel accidentis non mutatur res, ut de Civitate, Collegio, Ecclesia, dignitate, & præbenda, circa declarationem l. proponebatur de judiciis, p. 79. n. 57
Natura.
Natura humana, nec quælibet ingenii fecunditas quantumvis experta poterit alium modum ad cognoscendum de violentia aptiorem repetire, quam hæctenus inventum, & practicatum, p. 61. numero 100
Natura humana non potest esse destituta remediis ad sui conservationem necessariis, p. 74. n. 298
Necessitas.
Necessitas caret lege, & legem non admittit, & illicitum licitum, judicem incompetentem facit legitimum, alteraque præcepta, etiam divina, & alia hujusmodi, p. 21. n. 103
Necessitas, & utilitas mirabilem & laudabilem modum præbendæ protectionis contentum sub limitibus naturalis defensionis inducere, pagina 59. numero 19
Negatio, Negativum.
Negatio seu non datio Apostolorum vim habet delationis, p. 108. n. 38
Negatio apposita subjecto, aut termino communi, facit orationem universalem, p. 206. n. 47
Negativum potentius est affirmativo, p. 213. n. 7
Negatio plus negat, quam affirmat affirmatio, ib. numero 8
Negativa præcepta magis efficacius obligant, & adstringunt, quàm affirmativa, p. 214. n. 10
Negativa coarctata ad certam scripturam per illius inspectionem probatur, quia quod ibi non reperitur expressum, præsumitur non factum, p. 523. numero 170
Negativa aliquem non esse talem prout asseritur, probatur per inspectionem actorum, ib. n. 172
Negligen-